

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про правила відбування адміністративного арешту

РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів.

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

1) заарештована особа – фізична особа, яка відбуває адміністративне стягнення у виді адміністративного арешту;

2) ізолятор тимчасового тримання – структурний підрозділ територіального органу поліції, у якому утримуються заарештовані особи;

3) привід – примусове супроводження особи до ізолятора тимчасового тримання для відбування адміністративного стягнення у виді адміністративного арешту.

2. Інші терміни використовуються в цьому Законі в значенні, наведеному в Кодексі України про адміністративні правопорушення, Законі України «Про Національну поліцію».

Стаття 2. Сфера дії Закону

1. Дія цього Закону поширюється на відносини, пов'язані з відбуванням особою адміністративного арешту як виду адміністративного стягнення.

2. Дія цього Закону не поширюється на відносини, що виникають під час утримання в ізоляторах тимчасового тримання інших категорій осіб відповідно до законодавства України.

Стаття 3. Принципи відбування адміністративного арешту

1. Відбування адміністративного арешту здійснюється на принципах законності, недискримінації, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, пріоритету норм міжнародного права, і не може поєднуватися з діями, що завдають фізичних чи моральних страждань або принижують людську гідність.

2. Не допускається надання будь-яких пільг чи переваг заарештованим особам залежно від віку, раси, національності, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, гендеру, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця роботи, мовлення або від інших ознак.

Стаття 4. Особливості правового статусу заарештованих осіб

1. Громадяни України, які відбувають адміністративний арешт, користуються правами і свободами, установленими для них законодавством України, з обмеженнями, передбаченими цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.

2. Правове становище іноземних громадян і осіб без громадянства, які відбувають адміністративний арешт, визначається законодавством України, що

передбачає права і обов'язки визначених осіб під час перебування їх на території України, з обмеженнями, які встановлені цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.

3. Режим в ізоляторах тимчасового тримання визначається Правилами внутрішнього розпорядку, які затверджуються Міністерством внутрішніх справ України.

РОЗДІЛ II. ПОМІЩЕННЯ ТА РОЗМІЩЕННЯ ОСІБ, ПІДДАНИХ АДМІНІСТРАТИВНОМУ АРЕШТУ, ДО ІЗОЛЯТОРІВ ТИМЧАСОВОГО ТРИМАННЯ

Стаття 5. Порядок поміщення особи до ізолятора тимчасового тримання

1. Особа не пізніше п'ятої доби з дня набрання законної сили постановою судді (суду) про застосування до неї адміністративного арешту зобов'язана самостійно прибути до відокремленого структурного підрозділу територіального органу поліції за зареєстрованим місцем її проживання / перебування для організації відбування адміністративного арешту. Якщо така особа в указаний строк не з'явилася до відокремленого структурного підрозділу територіального органу поліції без поважних причин або не повідомила про причини свого неприбуття, до неї в порядку, визначеному Кодексом України про адміністративні правопорушення, може застосовуватися привід.

2. Перед поміщенням особи до ізолятора тимчасового тримання проводиться обов'язковий медичний огляд цієї особи лікарем закладу охорони здоров'я, який надає послуги первинної медичної допомоги, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, з метою виявлення тілесних ушкоджень, визначення стану її здоров'я та можливості її утримання в ізоляторі тимчасового тримання.

У разі виявлення під час такого огляду медичних протипоказань щодо поміщення особи до ізолятора тимчасового тримання, перелік яких визначається Міністерством охорони здоров'я України, керівництво ізолятора тимчасового тримання звертається до суду з клопотанням про відстрочку виконання відповідної постанови на строк до одного місяця.

3. Крім постанови судді (суду) про застосування адміністративного арешту, що набрала законної сили, відокремлений структурний підрозділ територіального органу поліції за зареєстрованим місцем проживання / перебування особи, підданої адміністративному арешту, додатково надає до ізолятора тимчасового тримання документи, перелік яких визначається Міністерством внутрішніх справ України.

4. При поміщенні особи до ізолятора тимчасового тримання проводиться її особистий огляд у порядку, установленому Міністерством внутрішніх справ України.

5. У осіб, які поміщаються до ізолятора тимчасового тримання, тимчасово вилучаються цінні речі, документи, кошти, а також предмети, не дозволені для зберігання в приміщеннях для відбування адміністративного арешту. Перелік

заборонених для зберігання предметів, порядок їх вилучення, зберігання та повернення встановлюється Міністерством внутрішніх справ України.

Стаття 6. Розміщення осіб, підданих адміністративному арешту

1. Заарештовані особи розміщуються в загальних приміщеннях або приміщеннях для одиночного утримання ізолятора тимчасового тримання.

2. Розміщення таких осіб здійснюється з дотриманням таких правил:

- 1) чоловіки та жінки тримаються окремо;
- 2) не допускається розміщення заарештованих осіб разом з особами, затриманими відповідно до Кримінального процесуального кодексу України, затриманими за вчинення адміністративного правопорушення чи згідно зі статтею 15¹ Закону України «Про боротьбу з тероризмом», та особами, стосовно яких як запобіжний захід обрано тримання під вартою, або засудженими до позбавлення волі;

3) за наявності вільних приміщень, призначених для утримання осіб, підданих адміністративному арешту, заарештовані особи, які курять, утримуються окремо від тих, що не курять.

РОЗДІЛ III. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЗААРЕШТОВАНИХ ОСІБ

Стаття 7. Права заарештованих осіб

1. Заарештовані особи мають право на:

- 1) повідомлення родичів або інших осіб про поміщення до ізолятора тимчасового тримання;
- 2) безоплатну правову допомогу;
- 3) охорону здоров'я та медичну допомогу;
- 4) отримання інформації про порядок і умови відбування адміністративного арешту;
- 5) побачення без обмеження їх кількості та тривалістю не більше 4 годин з родичами та іншими особами в порядку, визначеному Міністерством внутрішніх справ України;
- 6) на восьмигодинний сон у нічний час;
- 7) щоденну прогулянку тривалістю одна година в денний час;
- 8) листування, звернення відповідно до законодавства України;
- 9) зберігання при собі документів та записів стосовно реалізації їх прав і законних інтересів під час відбування адміністративного арешту;
- 10) користування власною постільною білизною, а також іншими речами та предметами, перелік та кількість яких визначається Міністерством внутрішніх справ України;
- 11) заняття самоосвітою;
- 12) користування книгами та періодичними друкованими виданнями;
- 13) здійснення віросповідання будь-якої релігії;
- 14) отримання посилок, передач, письмової кореспонденції в порядку, установленому Міністерством внутрішніх справ України.

2. При забезпеченні прав заарештованих осіб не повинні порушуватися порядок і умови відбування адміністративного арешту, визначені цим Законом та іншими нормативно-правовими актами, а також права та законні інтереси інших осіб.

Стаття 8. Обов'язки заарештованих осіб

1. Заарештовані особи зобов'язані:

1) дотримуватися порядку та умов відбування адміністративного арешту, установлених цим Законом та іншими нормативно-правовими актами;

2) виконувати законні вимоги керівництва та працівників ізолятора тимчасового тримання, не протидіяти виконанню ними своїх службових обов'язків;

3) не вчиняти діянь, які порушують права та свободи інших осіб, а також принижують їх людську гідність, загрожують особистому життю і здоров'ю, а також життю і здоров'ю інших осіб;

4) дотримуватися санітарно-гігієнічних правил;

5) дотримуватися правил пожежної безпеки;

6) дбайливо ставитися до майна ізолятора тимчасового тримання.

2. Заарештовані особи за їх згодою можуть залучатися до робіт, пов'язаних зі створенням належних санітарно-побутових умов і впорядкуванням ізолятора тимчасового тримання.

3. За шкоду, заподіяну майну ізолятора тимчасового тримання під час відбування адміністративного арешту, заарештовані особи несуть відповідальність на загальних підставах.

РОЗДІЛ IV. МАТЕРІАЛЬНО-ПОБУТОВЕ ТА МЕДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗААРЕШТОВАНИХ ОСІБ

Стаття 9. Матеріально-побутове забезпечення заарештованих осіб

1. Будівлі та приміщення ізолятора тимчасового тримання повинні відповідати правилам санітарії, гігієни та пожежної безпеки.

2. Заарештовані особи тримаються в камерах з природним та штучним освітленням з розрахунку не менше 4 квадратних метрів на особу, забезпечуються індивідуальним спальним місцем, постільними речами, щоденним триразовим безкоштовним харчуванням за нормами, установленими Кабінетом Міністрів України.

Стаття 10. Медичне забезпечення заарештованих осіб

1. Надання медичної допомоги заарештованим особам здійснюється відповідно до вимог законодавства України у сфері медичного обслуговування населення.

2. У разі, якщо заарештована особа скаржиться на погіршення стану здоров'я або її поведінка вказує на ознаки захворювання, психічні або поведінкові розлади, зокрема внаслідок алкогольної, наркотичної інтоксикації чи залежності, а також за наявності ознак тілесних ушкоджень та необхідності

надання медичної допомоги, працівник ізолятора тимчасового тримання здійснює виклик екстреної медичної допомоги.

3. Якщо за висновком медичного працівника бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги заарештована особа потребує стаціонарного лікування, вона за її згодою доставляється цією бригадою до відповідного закладу охорони здоров'я державної або комунальної форми власності.

4. У разі необхідності працівники ізолятора тимчасового тримання через заклади охорони здоров'я забезпечують надання заарештованим особам антиретровірусної, інсулінової терапії та лікування препаратами замісної підтримувальної терапії в порядку, визначеному законодавством України.

РОЗДІЛ V. ПРИЗУПИНЕННЯ ТА ЗАКІНЧЕННЯ ВІДБУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО АРЕШТУ

Стаття 11. Призупинення відбування адміністративного арешту

1. Строк відбування адміністративного арешту обраховується з моменту поміщення особи до ізолятора тимчасового тримання. Строк адміністративного затримання зараховується до строку відбутого адміністративного арешту.

2. Перебіг строку відбування адміністративного арешту призупиняється:

- 1) у разі самовільного залишення особою ізолятора тимчасового тримання до закінчення строку відбування цього адміністративного стягнення;
- 2) у разі поміщення заарештованої особи на стаціонарне лікування відповідно до частини третьої статті 10 цього Закону.

3. У випадках, передбачених частиною другою цієї статті, строк відбування адміністративного арешту продовжується з моменту повернення особи до ізолятора тимчасового тримання.

4. До особи, яка самовільно залишила ізолятор тимчасового тримання до закінчення строку відбування адміністративного арешту, у порядку, визначеному Кодексом України про адміністративні правопорушення, може застосовуватися привід.

5. У разі поміщення заарештованої особи на стаціонарне лікування час її перебування на такому лікуванні до строку відбування адміністративного арешту не зараховується.

6. Заклад охорони здоров'я, до якого була доставлена та де перебувала на стаціонарному лікуванні особа, піддана адміністративному арешту, у день завершення стаціонарного лікування такої особи повідомляє ізолятор тимчасового тримання, з якого вона прибула, про факт її виписки.

Не пізніше наступної доби з дня завершення стаціонарного лікування особа зобов'язана самостійно прибути до ізолятора тимчасового тримання для продовження відбування адміністративного арешту. Якщо така особа в указаний строк не з'явилася без поважних причин або не повідомила про причини свого неприбуття, до неї в порядку, визначеному Кодексом України про адміністративні правопорушення, може застосовуватися привід.

Стаття 12. Закінчення відбування адміністративного арешту

1. Після відбування встановленого постановою судді (суду) строку адміністративного арешту заарештована особа негайно звільняється. Цінні речі, документи, кошти, а також інші предмети, вилучені в особи під час її поміщення до ізолятора тимчасового тримання, повертаються їй під підпис.

2. На вимогу особи, яка відбувала адміністративний арешт, керівник ізолятора тимчасового тримання видає довідку про її утримання.

**РОЗДІЛ VI. КЕРІВНИЦТВО ТА ПРАЦІВНИКИ ІЗОЛЯТОРА
ТИМЧАСОВОГО ТРИМАННЯ, НАГЛЯД ЗА ДОДЕРЖАННЯМ
ЗАКОНОДАВСТВА В ІЗОЛЯТОРАХ ТИМЧАСОВОГО ТРИМАННЯ**

Стаття 13. Керівництво та працівники ізолятора тимчасового тримання

1. Забезпечення порядку тримання осіб та встановлення розпорядку дня в ізоляторі тимчасового тримання покладається на його керівництво, яке діє відповідно до цього Закону та інших актів законодавства України.

2. Керівництво та працівники ізолятора тимчасового тримання зобов'язані:

- 1) повідомляти членів сім'ї заарештованої особи про поміщення її до ізолятора тимчасового тримання;
- 2) ознайомлювати осіб, підданих адміністративному арешту, з їх правами та обов'язками під час поміщення до ізолятора тимчасового тримання;
- 3) забезпечити належну охорону та режим тримання заарештованих осіб;
- 4) забезпечувати дотримання прав заарештованих осіб, а також гарантії їх реалізації;
- 5) забезпечувати умови для виконання заарештованими особами обов'язків, визначених цим Законом;
- 6) забезпечувати дотримання встановленого розпорядку дня в ізоляторі тимчасового тримання;
- 7) за письмовим зверненням заарештованої особи інформувати її роботодавця про строки тримання цієї особи під вартою.

3. Керівництво та працівники ізолятора тимчасового тримання в межах повноважень, наданих цим Законом та іншими законодавчими актами, самостійно приймають рішення і несуть за свої протиправні дії або бездіяльність дисциплінарну чи кримінальну відповідальність, зокрема за невиконання або неналежне виконання обов'язків, передбачених цим Законом та іншими нормативно-правовими актами, порушення прав заарештованих осіб.

Стаття 14. Нагляд за додержанням законів при виконанні постанов судді (суду) про застосування адміністративного арешту

Нагляд за додержанням законів при виконанні постанов судді (суду) про застосування адміністративного арешту здійснюється прокурором, відповідно до Закону України «Про прокуратуру».

РОЗДІЛ VII. ПРИКІНЦЕВІ ТА

ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вступає в силу через шість місяців з дня набрання ним чинності.

2. Унести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122):

а) частину другу статті 32 викласти в такій редакції:

«Адміністративний арешт не може застосовуватися до вагітних жінок, осіб, що мають дітей віком до семи років, осіб, які не досягли вісімнадцяти років, осіб з інвалідністю першої і другої груп.»;

б) в абзаці другому пункту 1 частини першої статті 255 слова «внутрішніх справ (Національної поліції)» замінити словами «Національної поліції»;

в) частину першу статті 294 викласти в такій редакції:

«Постанова судді у справах про адміністративне правопорушення набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги.»;

г) статтю 326 викласти в такій редакції:

«Стаття 326. Виконання постанови про застосування адміністративного арешту

Суд (суддя), що виніс постанову про застосування адміністративного арешту, не пізніше наступного робочого дня з дня набрання цією постановою законної сили надсилає її для виконання до відокремленого структурного підрозділу територіального органу поліції за зареєстрованим місцем проживання/перебування особи, підданої адміністративному арешту.

До особи, яка не виконала встановлені законом вимоги щодо прибуття для відбування (продовження відбування) адміністративного арешту або самовільно залишила місце відбування цього адміністративного стягнення до закінчення строку його відбування, може застосовуватися привід.»;

д) доповнити Кодекс України про адміністративні правопорушення статтями 326¹ і 326² такого змісту:

«Стаття 326¹. Клопотання про здійснення приводу та його розгляд

Рішення про здійснення приводу приймається судом (суддею) за зареєстрованим місцем проживання/перебування особи за клопотанням відокремленого структурного підрозділу територіального органу поліції.

У клопотанні про здійснення приводу зазначаються:

1) номер постанови судді (суду) про застосування до особи адміністративного арешту;

2) прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) та зареєстроване місце проживання/перебування особи, на яку накладено адміністративне стягнення у виді адміністративного арешту;

3) положення закону, яким встановлено обов'язок особи з'явитися для відбування адміністративного арешту, та обставини невиконання особою зазначеного обов'язку або факти, що свідчать про самовільне залишення особою місця відбування цього адміністративного стягнення до закінчення строку його відбування;

4) прізвище, ім'я, по батькові та посада особи, яка склала клопотання;

5) дата та місце складання клопотання.

До клопотання додається копія постанови судді (суду) про застосування до особи адміністративного арешту.

Клопотання про здійснення приводу розглядається судом (суддею) у день його надходження до суду.

Суд (суддя), установивши, що особа, яка зобов'язана з'явитися для відбування (продовження відбування) адміністративного арешту, не з'явилася без поважних причин або не повідомила про причини свого неприбуття, або самовільно залишила місце відбування цього адміністративного стягнення до закінчення строку його відбування, постановляє ухвалу про здійснення приводу такої особи.

Копія ухвали про здійснення приводу, завірена печаткою суду, негайно надсилається відокремленому структурному підрозділу територіального органу поліції, на який покладено її виконання.

Стаття 326². Виконання ухвали про здійснення приводу

Виконання ухвали про здійснення приводу доручається уповноваженому поліцейському відокремленого структурного підрозділу територіального органу поліції за зареєстрованим місцем проживання/перебування особи, стосовно приводу якої винесено ухвалу.

Ухвала про здійснення приводу оголошується особі, до якої він застосовується, поліцейським, який виконує ухвалу.

Особа, рішення про здійснення приводу якої прийнято судом (суддею), зобов'язана прибути до місця відбування адміністративного арешту в зазначений в ухвалі про здійснення приводу час у супроводі поліцейського, який виконує ухвалу.

У випадку невиконання особою, що підлягає приводу, законних вимог щодо виконання ухвали про здійснення приводу до неї можуть бути застосовані поліцейські заходи примусу на підставі та в порядку, визначеному Законом України «Про Національну поліцію».

Перевищення повноважень під час застосування поліцейських заходів примусу тягне за собою відповідальність, установлену законодавством України.

У разі неможливості здійснення приводу поліцейський, який виконує ухвалу про здійснення приводу, повертає її до суду з письмовим поясненням причин невиконання.»;

2) частину першу статті 23 Закону України «Про Національну поліцію» (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 40-41, ст. 379 із наступними змінами) доповнити пунктами 31 і 32 такого змісту:

«31) у випадках, передбачених законом, утримує в ізоляторах тимчасового тримання осіб, затриманих за вчинення кримінальних та адміністративних правопорушень, узятих під варту, а також обвинувачених і засуджених;»;

«32) здійснює конвоювання осіб, затриманих за підозрою в учиненні кримінального правопорушення, узятих під варту, обвинувачених або засуджених до позбавлення волі, а також охороняє їх у залі суду.

Перелік місцевих загальних судів, відповідних установ попереднього ув'язнення (крім гауптвахт) та ізоляторів тимчасового тримання, з/до яких

поліцією здійснюється конвоювання таких осіб, визначається Міністром внутрішніх справ України.».

3. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:

1) привести свої нормативно-правові акти у відповідність до цього Закону, а також прийняти нормативно-правові акти, необхідні для реалізації цього Закону;

2) забезпечити прийняття міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади актів, що впливають з цього Закону, а також перегляд і приведення їх нормативно-правових актів у відповідність до цього Закону.

Голова Верховної Ради України

Т. в. о. Міністра внутрішніх справ України   **Сергій КНЯЗЄВ**
Голова
Національної поліції України